



Available online at <https://lce.disigma.gr/index.php/lce>

Μια Λεξικολογική Προσέγγιση της Ελληνικής Κοινωνιολέκτου του Στρατού

Γεώργιος Λειβαδιωτάκης

Υποψήφιος διδάκτορας, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Κρήτης,
giorgosleiv@gmail.com

Μαρίνα Τζακώστα

Καθηγήτρια α' βαθμίδας, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Κρήτης,
<https://orcid.org/0000-0002-3530-1917>, martzak@uoc.gr

Abstract

The Greek army has its own sociolect. Its standard form is mainly used by permanent officers a) in official communicational situations b) in written speech and c) during the training of new soldiers (Ροφούζου, 2009). In this paper, we focus on the informal form (slang) of the sociolect created by Greek soldiers. This slang is used for daily discussions in a wide variety of situations so that soldiers express humor, personal opinions and feelings and establish their group identity (Καραχάλιου, 2022).

The data of the present study were collected via observation and diary notes and conducting informal interviews with the soldiers. More specifically, we offer a lexicological approach to the military slang and shed light on various grammatical aspects i.e. the morphology, the semantics and the pragmatics of the sociolect in order to present the fundamental features of the slang. We discuss parts of the army vocabulary, which consists of common modern Greek words with different meanings, neologisms, loanwords, acronyms and truncated words. We record a significant number of lexical collocations, fixed and semi-fixed phrases and language games, which are widely used in the soldiers' oral speech. The present sociolinguistic analysis further underlines the fact that the Greek army slang displays linguistic fluidity, heterogeneity and creativity. These are features that, on the one hand, point out a direct interaction with the language of the youth (Ανδρουτσόπουλος, 2001); on the other hand, they highlight the dynamic nature of language, its adaptability and its evolution to different social environments.

Λέξεις-κλειδιά: στρατιωτική κοινωνιολέκτος, αργκό, γλώσσα των νέων.



Licensing details: Licensing Details: Author retains the right of this article. The article is distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-Non Commercial 4.0 License (<http://www.creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>) which permits non-commercial use, reproduction and distribution of the work without further permission provided the original work is attributed as specified on the Journal open access page.

1. Εισαγωγή

Στην παρούσα έρευνα επιχειρείται μια λεξικολογική προσέγγιση της ελληνικής κοινωνιολέκτου του στρατού με σκοπό να περιγραφεί το λεξιλόγιο που αναπτύσσουν οι Έλληνες στρατιώτες κατά τη διάρκεια της θητείας τους εντός της κλειστής κοινωνικής ομάδας του στρατού και οι λειτουργικές και επικοινωνιακές ανάγκες που καλύπτει η συγκεκριμένη γλωσσική ποικιλία. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι ποικίλες επιδράσεις που δέχεται η κοινωνιολέκτος του στρατού από άλλες κοινωνιολέκτους, με τη γλώσσα των νέων να αποτελεί κυρίαρχη πηγή επιρροής και εμπλουτισμού, δεδομένου ότι οι άνδρες κατατάσσονται στο στρατό συνήθως μετά την ολοκλήρωση της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσής τους¹, επομένως βρίσκονται ακόμη σε νεαρή ηλικία.

Στην κοινωνιολέκτο του στρατού εντοπίζονται επίσης πολλά στοιχεία του ειδικού λεξιλογίου του στρατού, του περιθωριακού λεξιλογίου, δάνεια στοιχεία, καθώς και γλωσσικοί τύποι από παλιότερες, ιστορικά, μορφές της Ελληνικής γλώσσας. Η κοινωνιολέκτος του στρατού διαθέτει το δικό της ειδικό λεξιλόγιο, το οποίο επιλέγεται για συγκεκριμένους λόγους και χρησιμοποιείται σε συγκεκριμένες περιστάσεις επικοινωνίας. Έτσι, μπορούμε να διακρίνουμε δύο βασικές κατηγορίες της, την τυπική μορφή της, που είναι η επίσημη γλώσσα του στρατού, και μια άτυπη μορφή (αργκό²), η οποία αναπτύσσεται από τους στρατιώτες κατά τη διάρκεια της θητείας τους (Ροφούζου, 2009, σ. 2). Η τυπική μορφή της χρησιμοποιείται από μόνιμα στελέχη του ελληνικού στρατού σε επίσημες περιστάσεις επικοινωνίας, όπως οι στρατιωτικές τελετουργίες, και στον γραπτό λόγο (Μοσχονάς, 1993, σσ. 31-33, Ροφούζου, 2009, σ. 6), αλλά και από μη μόνιμους στρατιώτες, οι οποίοι χρησιμοποιούν την επίσημη μορφή κατά την εκπαίδευσή τους, τις στρατιωτικές τελετουργίες και κατά την επικοινωνία με τους ανωτέρους τους.

Η στρατιωτική αργκό, η άτυπη μορφή δηλαδή της κοινωνιολέκτου του στρατού, χρησιμοποιείται στις επικοινωνιακές αλληλεπιδράσεις μεταξύ των στρατιωτών, σε αυθόρμητες και προφορικές περιστάσεις επικοινωνίας, σε δραστηριότητες του ελεύθερου χρόνου, ενώ σπάνια χρησιμοποιείται σε αλληλεπιδράσεις με τους ανωτέρους τους, με εξαίρεση κάποιους με τους οποίους αποκτούν περισσότερη οικειότητα. Με βάση τα παραπάνω διαπιστώνουμε ότι η αργκό του στρατού, αποτελεί μια ενδο-ομαδική γλωσσική ποικιλία που εκφράζει αλληλεγγύη και οικειότητα μεταξύ των στρατιωτών.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι νέοι εισέρχονται αναγκαστικά στην ομάδα του στρατού και η γλωσσική εκφορά τους είναι ένας από τους ελάχιστους τρόπους με τους οποίους εκφράζουν τις στάσεις του ή ακόμη και την αντίδρασή τους τόσο απέναντι στη στρατιωτική θητεία όσο και στους ανωτέρους τους και στην όποια μορφή εξουσίας αυτοί ασκούν. Από τη μία μεριά, λοιπόν, υιοθετώντας έναν διαφορετικό τρόπο ομιλίας επιδιώκουν τη σύσφιξη των συναισθηματικών δεσμών μεταξύ των μελών της ομάδας τους μέσω της γλωσσικής σύγκλισης των μελών προκειμένου να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις της στρατιωτικής θητείας (Androutsopoulos & Georgakopoulou, 2008). Από την άλλη μεριά, δεδομένου ότι η γλωσσική ποικιλία των νέων λειτουργεί ως ταυτοτικός ενδείκτης κάθε νεανικής ομάδας και της κουλτούρας της, η χρήση της στρατιωτικής αργκό συμβάλλει στον διαχωρισμό ανάμεσα στην έσω ομάδα και την έξω ομάδα (Καραχάλιου, 2022, σ. 202). Συνεπώς, με την είσοδό τους στον στρατό προσπαθούν να αναπτύξουν έναν νέο επικοινωνιακό κώδικα, δημιουργώντας πολύ ευρηματικά ιδιαίτερες λέξεις και φράσεις, με σκοπό να ανταποκριθούν στις νέες εκφραστικές ανάγκες και να καλύψουν τα γλωσσικά πεδία που τους ενδιαφέρουν (Ανδρουτσόπουλος, 2001, Androutsopoulos & Georgakopoulou, 2008, Ανδρουτσόπουλος & Κακριδή, 2010).

1 Πιο συγκεκριμένα, οι Έλληνες άνδρες καλούνται για κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις μετά τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους, με δυνατότητα να ζητήσουν αναβολή λόγω σπουδών (www.stratologia.gr).

2 Υιοθετούμε τον όρο στρατιωτική αργκό για να περιγράψουμε την ανεπίσημη μορφή της κοινωνιολέκτου του ελληνικού στρατού.

2. Μεθοδολογία

Τα δεδομένα που παρουσιάζονται και αναλύονται στην παρούσα μελέτη συλλέχθηκαν μέσω επιτόπιας έρευνας με τη μέθοδο της συμμετοχικής παρατήρησης από τον πρώτο συγγραφέα της εργασίας κατά τη διάρκεια της στρατιωτικής του θητείας, κατά τους μήνες Μάρτιο-Δεκέμβριο 2021. Το διάστημα αυτό μελετήθηκε η χρήση της στρατιωτικής αργκό από περισσότερους από 100 στρατιώτες. Η συμμετοχική παρατήρηση αφορά τη μερική ή ολική συμμετοχή του ερευνητή σε ένα ερευνητικό πεδίο της κοινωνικής ζωής, εν προκειμένω, της κλειστής κοινωνικής ομάδας του στρατού, και τη συστηματική παρατήρηση κάποιων διαστάσεων του (Ισαρη & Πουρκός, 2015, σ. 107). Η επιτόπια έρευνα συμπεριελάμβανε πολλές και διαφορετικές περιστάσεις της καθημερινής ζωής των στρατιωτών, όπως είναι οι στρατιωτικές τελετουργίες, η εκτέλεση των υπηρεσιών, οι εκπαιδεύσεις των στρατιωτών, ο χρόνος τους στους θαλάμους των στρατοπέδων, στο εστιατόριο και στον προαύλιο χώρο, αλλά και ο χρόνος τους έξω από το στρατόπεδο, κατά τις εξόδους των στρατιωτών, περιστάσεις στις οποίες ο πρώτος συγγραφέας της εργασίας συμμετείχε ως λειτουργικό μέλος της ομάδας. Ως εκ τούτου, υπήρξε η δυνατότητα να παρατηρηθούν και να μελετηθούν τόσο οι αλληλεπιδράσεις των στρατιωτών μεταξύ τους όσο και η επικοινωνία τους με τα στελέχη, τους υπαξιωματικούς και τους αξιωματικούς του ελληνικού στρατού.

Έτσι, μέσω παρατήρησης και με τη χρήση ενός ημερολογίου, ως ερευνητικών εργαλείων, καταγράφηκε το λεξιλόγιο που αναπτύσσουν οι Έλληνες στρατιώτες αλλά και τα διάφορα επικοινωνιακά πλαίσια στα οποία οι στρατιώτες χρησιμοποιούσαν τους λεξικούς τύπους που παρουσιάζονται στην έρευνα. Επιπλέον, σημαντικά δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω άτυπων συζητήσεων με τους στρατιώτες στους οποίους τέθηκαν ερωτήματα σχετικά με τη σημασία και τη χρήση των λεξιλογικών τύπων της κοινωνιολέκτου του στρατού (Ισαρη & Πουρκός, 2015, σ. 111). Τέλος, είναι σημαντικό να σημειώσουμε ότι η έρευνα αφορά τον Στρατό Ξηράς των Ελληνικών Ένοπλων Δυνάμεων και πραγματοποιήθηκε σε δύο διαφορετικά στρατόπεδα της χώρας (Σύμη & Κρήτη). Όσον αφορά την καταγωγή των στρατιωτών, η πλειοψηφία των υπηρετούντων στο στρατόπεδο της Σύμης ήταν κρητικής καταγωγής, ενώ οι υπόλοιποι είχαν καταγωγή από την Αττική και κυρίως από την πόλη της Αθήνας. Στο στρατόπεδο της Κρήτης όλοι οι στρατιώτες ήταν Κρητικοί.

Η ανάλυση της κοινωνιολέκτου πραγματοποιήθηκε με βάση την κατηγοριοποίηση των γλωσσικών δεδομένων στα δομικά τους συστατικά, υιοθετώντας μια ποιοτική προσέγγιση, και στηρίζεται σε ανάλογες κατηγοριοποιήσεις που έχουν υιοθετηθεί από άλλους ερευνητές για να περιγράψουν το λεξιλόγιο γλωσσικών ποικιλιών της ελληνικής γλώσσας (βλ. Ξυδόπουλος, 2008/2015, Χριστοπούλου, 2016). Η κατηγοριοποίηση που προτείνουμε εδώ τροποποιήθηκε και εμπλουτίστηκε σε σχέση με προηγούμενες μελέτες, ώστε να συμπεριλαμβάνει και να αναδεικνύει τα γλωσσικά χαρακτηριστικά της ελληνικής στρατιωτικής κοινωνιολέκτου.

3. Περιγραφή του λεξιλογίου της κοινωνιολέκτου

Το λεξιλόγιο της γλώσσας του στρατού αποτελείται από λέξεις της Κοινής Νεοελληνικής με διαφορετική σημασία (υποκ. 3.1.), νεολογισμούς (υποκ. 3.2.), ακρωνύμια (υποκ. 3.3.), ιδιωματικές φράσεις (υποκ. 3.4.), λεξιλογικές συνάψεις (υποκ. 3.5.) και φράσεις με παιγνιώδη χαρακτήρα (υποκ. 3.6). Με βάση αυτήν την κατηγοριοποίηση παρουσιάζονται και συζητούνται παρακάτω τα δεδομένα. Οι σημασίες των λεξιλογικών δομών της κοινωνιολέκτου του στρατού είναι εκείνες που αποδίδουν οι ίδιοι οι στρατιώτες.

3.1. Λέξεις της Κοινής Νεοελληνικής με διαφορετική σημασία

Στο λεξιλόγιο της αργκό εντοπίζονται μεμονωμένες λέξεις, οι οποίες εκφράζουν νέες σημασίες από αυτές που έχουν στην Κοινή Νεοελληνική. Αυτές μπορούν να ορίζουν κατάσταση, ιδιότητα, τόπο ή χρόνο. Παρατίθενται κάποιες ενδεικτικά στον πίνακα 1.

Πίνακας 1 Λέξεις που εκφράζουν νέες σημασίες

αναφορά	στρατιωτική τελετουργία/ο στρατιώτης αναφέρει σε κάποιον ανώτερο το αποτέλεσμα της διαταγής
εμπλοκή	πιεσμένη κατάσταση κατά την οποία οι στρατιώτες εκτελούν περισσότερες υπηρεσίες
καμπάνα	τιμωρία στον στρατό
μπιφτέκι	‘στήσιμο’ κατά την αλλαγή της υπηρεσίας
νέος	στρατιώτης ο οποίος έχει παρουσιαστεί πρόσφατα στον στρατό
νούμερο	το ωράριο των υπηρεσιών
παλιός	στρατιώτης ο οποίος έχει εκτίσει περισσότερο διάστημα της θητείας του από άλλους
ρουφιάνος	το ονοματόσημο [υφασμάτινο διακριτικό με το ονοματεπώνυμο του στρατιώτη]
φίδι	στρατιώτης ο οποίος τεμπελιάζει/προσπαθεί να αποφεύγει τις αγγαρείες
φιδοφωλιά	τόπος συνήθως απόμερος όπου συγκεντρώνονται οι στρατιώτες, συνήθως για να αποφύγουν αγγαρείες
ψάρι	νέος στρατιώτης/αγχωμένος στρατιώτης

3.2. Νεολογισμοί

Στην έρευνά μας καταγράψαμε ένα σημαντικό αριθμό νεολογισμών³. Στο παρόν άρθρο παρουσιάζονται τέσσερις βασικές μορφολογικές διεργασίες⁴ με τις οποίες σχηματίζονται νεολογισμοί στη στρατιωτική αργκό, την παραγωγή, τη σύνθεση, την περικοπή και τη σύμφυση (Σπηλιώτης & Φραγκιαδάκης, 2007). Όλες παρουσιάζονται στα υποκεφάλαια που ακολουθούν.

3.2.1. Παραγωγή

Ως παραγωγή ορίζεται η διαδικασία σχηματισμού νέων λέξεων, συνήθως με τον συνδυασμό θέματος και παραγωγικού προσφύματος (Ράλλη, 2012, σ. 138). Στην έρευνά μας καταγράψαμε παράγωγα ουσιαστικά, ρήματα και επίθετα (πίνακας 2).

Πίνακας 2 Παραγωγή

αστεράτος	υψηλόβαθμο στέλεχος στρατού
βυσματίας	στρατιώτης ο οποίος έχει μέσον για να ευνοηθεί κατά τη θητεία του
βυσματικό (στρατόπεδο)	στρατόπεδο που οι στρατιώτες εκτίουν τη θητεία τους υπό καλύτερες συνθήκες/στρατόπεδο όπου έχουν συγκεντρωθεί πολλοί στρατιώτες με μέσον
βυσματόπουλος	στρατιώτης ο οποίος έχει μέσον για να ευνοηθεί κατά τη θητεία του
γιωτάς	στρατιώτης που δεν του έχει αποδοθεί η Σωματική Ικανότητα Ι1/οποιοσδήποτε δεν τα καταφέρνει καλά σε κάτι
γραφιάς	στρατιώτης στον οποίο έχουν ανατεθεί καθήκοντα γραφείου
επιλοχάδικο	το γραφείο του επιλοχία
λέλαρχος	στρατιώτης περισσότερο «χαλαρός» από άλλους
λουφάρω	αποφεύγω τις αγγαρείες/τεμπελιάζω
νεοκλής	στρατιώτης ο οποίος έχει παρουσιαστεί πρόσφατα στον στρατό
νέωπας	στρατιώτης ο οποίος έχει παρουσιαστεί πρόσφατα στον στρατό
ξεψαρώνω	δεν είμαι αγχωμένος πια/δεν συμπεριφέρομαι όπως προβλέπεται

3 Αναστασιάδη-Συμεωνίδη (1986, σσ. 23-29), Ξυδόπουλος (2008/2015, σσ. 206-210).

4 Η περιγραφή των νεολογικών σχηματισμών βασίζεται στη Ράλλη (2012) και στον Ξυδόπουλο (2008/2015).

πάλιουρας	παλιός στρατιώτης
περιπολόπουλο	ο στρατιώτης ο οποίος συνοδεύει τον περιπολάρχη (ο υπεύθυνος στρατιώτης κατά την υπηρεσία της περιπόλου)
σειρούλα	στρατιώτης που ανήκει στην ίδια ΕΣΣΟ με κάποιον άλλον
τέντας	στέλεχος το οποίο απαιτεί από τους στρατιώτες να είναι όπως προβλέπεται/το οποίο ασκεί περισσότερη πίεση στους στρατιώτες αναφορικά με αρμοδιότητες που τους ανατίθενται
τεντώνω	πιέζω τους στρατιώτες (αφορά στέλεχος)
φανταριλίκι	η θητεία
φιδιάζω	αποφεύγω τις αγγαρείες/τεμπελιάζω
ψαράκι	νέος στρατιώτης/αγχωμένος στρατιώτης
ψάρακλας	νέος στρατιώτης/αγχωμένος στρατιώτης
ψαρούκλα	νέος στρατιώτης/αγχωμένος στρατιώτης

Όπως μπορούμε να παρατηρήσουμε, η δημιουργία νέων όρων της κοινωνιολέκτου δεν έχει κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, υπό την έννοια ότι η προσφύματοποίηση, συγκεκριμένα η επιθηματοποίηση, δεν λαμβάνει χώρα με την προσάρτηση συγκεκριμένων επιθημάτων. Αντίθετα, χρησιμοποιούνται παραγωγικές καταλήξεις υποκορισμού (π.χ. -άκι, -ούλα, -όπουλο(ς), μεγέθυνσης (π.χ. -ας, -ούκλα), δάνειες παραγωγικές καταλήξεις (π.χ. -άρω, -ιλίκι), αρχαιοπρεπείς παραγωγικές καταλήξεις (π.χ. -ίας, -ιάς, -κλής).

3.2.2. Σύνθεση

Ως σύνθεση ορίζεται η διαδικασία κατά την οποία δημιουργούνται μορφολογικά πολύπλοκες λεξιλογικές δομές από τουλάχιστον δύο θέματα (Ράλλη, 2012, σ. 164). Η σύνθεση είναι ιδιαίτερα παραγωγική στη νέα ελληνική γλώσσα, γεγονός που παρατηρείται και κατά την ανάλυση του λεξιλογίου της κοινωνιολέκτου. Ενδεικτικά παραδείγματα δίνονται στον πίνακα 3.

Πίνακας 3 Σύνθεση

γιωτάμνος	στρατιώτης ο οποίος υπηρετεί μειωμένη θητεία
γιωτόμπαλο	στρατιώτης ο οποίος δεν τα καταφέρνει καλά σε κάτι/αδέξιος
καμπανόφατσα	στρατιώτης που η φυσιογνωμία του προκαλεί τα στελέχη να τον τιμωρήσουν
κοκκινομπερές	στρατιώτης που υπηρετεί σε Αερομεταφερόμενα Τάγματα
κωλόψαρο	νέος στρατιώτης (συνήθως υποτιμητικό)
μαντραπήδα	έξοδος από το στρατόπεδο χωρίς άδεια
νεοσέτ	νέος στρατιώτης
πρασινομπερές	στρατιώτης που υπηρετεί στις Ειδικές Δυνάμεις
παλιόβυσμα	στρατιώτης που έχει/βάζει μέσον
παλιοσειρά	στρατιώτης που ανήκει στην ίδια ΕΣΣΟ με κάποιον άλλον
πουστόνεο	νέος στρατιώτης (συνήθως υποτιμητικό)
φιδόσημο	το παράσημο στον στρατιώτη που φιδιάζει περισσότερο

Τα προϊόντα της σύνθεσης λέξεων στην κοινωνιολέκτο είναι κυρίως ονοματικές δομές της μορφής [επίθετο + ουσιαστικό] και [ουσιαστικό + ουσιαστικό]. Λόγω της νοηματικής ιδιομορφίας της κοινωνιολέκτου, δηλαδή της σημασιολογικής αδιαφάνειας που χαρακτηρίζει τις κοινωνιολέκτους, οι σύνθετοι νεολογισμοί είναι κατά βάση εξωκεντρικοί, δηλαδή η κεφαλή του σύνθετου τύπου δεν προκύπτει από τα επιμέρους συνθετικά, αλλά από τη σημασία του νέου λεξιλογικού τύπου (βλ. για σχετική συζήτηση τον Vounchev, 2021).

3.2.3. Περικοπή

Η περικοπή αποτελεί μια διεργασία συντόμευσης κατά την οποία μια λέξη υφίσταται απόσπαση ενός τμήματός της, ενώ μπορεί να διατηρείται είτε το αρχικό, είτε το μεσαίο, είτε το τελικό τμήμα της λέξης (Ξυδόπουλος, 2008/2015, σσ. 216-217). Όσον αφορά τους περικεκομμένους τύπους που καταγράψαμε στην έρευνά μας, παρατηρούμε ότι στους περισσότερους η περικοπή γίνεται στο τέλος της λέξης. Κάποια παραδείγματα δίνονται στον πίνακα 4. Επίσης, παρατηρείται ότι οι στρατιώτες συχνά προσφωνούν περικεκομμένα και τα επίθετά τους, για παράδειγμα, Λειβαδιωτάκης-Λείβα. Σημειώνεται ότι οι περικεκομμένοι τύποι μπορούν να συνυπάρχουν με τους ακέραιους, όπως τα δίκας, σύντα, υποδίκας, τα οποία αναφέρονται στα στρατιωτικά αξιώματα του Διοικητή, του Συνταγματάρχη και του Υποδιοικητή, αντίστοιχα (Ξυδόπουλος, 2008/2015, σ. 217).

Πίνακας 4 Περικοπή

απολελέ	απολούομαι
λελέ	απολελέ
δίκας	διοικητής
πέ και παί	πέσε και παίρνε (κάμψεις)
προβλεπέ	προβλεπόμενος, -η, -ο
σύντα	συνταγματάρχης
υποδίκας	υποδιοικητής
χωσέ	χώσιμο (σε αγγαρείες)

3.2.4. Σύμφυση

Η διεργασία της σύμφυσης ή αμαλάμωσης αφορά τη δημιουργία νέων λέξεων που αποτελούνται από τμήματα άλλων υφιστάμενων λέξεων (Ξυδόπουλος, 2008/2015, σ. 210). Κατά τον σχηματισμό των συμφυρμών που εμφανίζονται στον πίνακα 5 παρατηρούμε την παρείσφρηση δάνειων στοιχείων από την αγγλική γλώσσα και πώς αυτά συντίθενται με δημιουργικό τρόπο στην ομιλία των Ελλήνων στρατιωτών (για δάνεια στοιχεία βλ. 5.4.).

Πίνακας 5 Σύμφυση

γιώτομπολ	στρατιώτης ο οποίος δεν τα καταφέρνει καλά σε κάτι/αδέξιος
γόπινγκ	μάζεμα γοπών/τσιγάρων και μικρών σκουπιδιών από το στρατόπεδο
έρπινγκ	σύρσιμο στο έδαφος
τσάπινγκ	Σκάψιμο

3.3. Ακρωνύμια

Στην κοινωνιολέκτο του στρατού εντοπίζονται πλήθος ακρωνυμίων και αρκτικόλεξων. Στο συγκεκριμένο άρθρο παρουσιάζουμε τέσσερις κατηγορίες ακρωνυμίων, οι οποίες αξιοποιούνται στον λόγο των στρατιωτών (Σπηλιώτης & Φραγκιαδάκης, 2007). Αυτές είναι τα αρκτικόλεξα που συμπληρώνονται από φθόγους (πίνακας 6), τα αρκτικόλεξα που προφέρονται κατά γράμμα (πίνακας 7), τα λεξικοποιημένα ακρωνύμια τα οποία είναι αποτέλεσμα πολλαπλών διεργασιών (πίνακας 8) και οι παραλλαγές των ακρωνυμίων της τυπικής μορφής της κοινωνιολέκτου (πίνακας 9) (βλ. Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, 1986, Νικολού, 2010, Vazou & Xydopoulos, 2007).

Πίνακας 6 Αρκτικόλεξα που συμπληρώνονται από φθόγγους

ΑΣιΜι	Αριθμός Στρατιωτικού Μητρώου
ΚαΨιΜι	Κέντρο Ψυχαγωγίας Μονάδας
ΚουΣου	Και Σήμερα
ΛουΔου	Λόχος Διοικήσεως

Πίνακας 7 Αρκτικόλεξα που προφέρονται κατά γράμμα

Άλφα Ταυ	Αμερικανικού Τύπου
Δέλτα Νι	Διανυκτέρευση
Έψιλον Ύψιλον	Ελεύθερος Υπηρεσίας
Κάπα	Κράτηση
Κάπα Άλφα	Κανονική Άδεια
Φι	Φυλακή

Πίνακας 8 Λεξικοποιημένα ακρωνύμια αποτέλεσμα πολλαπλών διεργασιών

αλφαμίτης	ο στρατιώτης στον οποίο έχει ανατεθεί η υπηρεσία Ασφάλεια Μονάδος
καψιμιτζής	ο στρατιώτης ο οποίος έχει οριστεί υπεύθυνος για το Κ.Ψ.Μ.
καψάς	ο στρατιώτης ο οποίος έχει οριστεί υπεύθυνος για το Κ.Α.Ψ.Α
κεπικάριος	ο στρατιώτης ο οποίος έχει οριστεί υπεύθυνος για το Κ.ΕΠΙΚ.
λυτάριος	στρατιώτης ο οποίος ανήκει στον Λόχο Υποστηρίξεως Τάγματος (Λ.Υ.Τ.)

Πίνακας 9 Παραλλαγές ακρωνυμίων της τυπικής μορφής της κοινωνιολέκτου

Α.Μ.	Άνοιξε Μαλάκα [παραλλαγή του Ασφάλεια Μονάδος]
ΑΠΛΥΤ	Άπλυτοι [παραλλαγή του Λόχου Υποστηρίξεως Τάγματος]
Λ.Δ.	Λόχος Διαλύσεως [παραλλαγή του Λόχου Διοικήσεως]
Λ.Δ.	Λόχος Διασκεδάσεως [παραλλαγή του Λόχου Διοικήσεως]
Λ.ΤΦ.	Λόχος Ταλαιπωρημένων Φαντάρων [παραλλαγή του Λόχου ΤυΦεκιοφόρων]

Τόσο κατά τον σχηματισμό ακρωνυμίων (πίνακες 6 & 8), όσο και κατά τη διαδικασία της αποκοπής (πίνακας 4), παρατηρούμε μια τάση για ιάμβους, καθότι αρκετά από τα ακρωνύμια (κουσού, καψάς) και τους περικεκομμένους τύπους (λελέ, χωσέ) είναι σε ιαμβικό μέτρο, δηλαδή με τον τόνο να τίθεται στην τελική συλλαβή.

3.4. Ιδιωματικές φράσεις

Οι ιδιωματικές φράσεις χρησιμοποιούνται ευρέως στον προφορικό λόγο των στρατιωτών αντανακλώντας την καθημερινή ζωή τους κατά τη διάρκεια της θητείας τους. Στην έρευνά μας παρουσιάζουμε τέσσερις κατηγορίες φράσεων με βάση τα δομικά συστατικά τους. Αυτές είναι οι ιδιωματικές φράσεις [άρθρο + ουσιαστικό] (πίνακας 10), οι ιδιωματικές φράσεις [κλιτικό + ρήμα] (πίνακας 11), οι ιδιωματικές φράσεις [ρήμα + άρθρο + ουσιαστικό] (πίνακας 12) και οι ιδιωματικές φράσεις που παίρνουν τη μορφή ολόκληρης πρότασης (πίνακας 13) (Ράλλη, 2012, σσ. 85-86, Χριστοπούλου, 2016, σσ. 304-311).

Πίνακας 10 Ιδιωματικές φράσεις (άρθρο + ουσιαστικό)

ο μεγάλος	ο ιεραρχικά ανώτερος σε κάθε στρατόπεδο
-----------	---

Πίνακας 11 Ιδιωματικές φράσεις (κλιτικό + ρήμα)

με καμπάνιασε	με τιμώρησε
με μπιφτέκωσε	με έστησε κατά την αλλαγή υπηρεσίας
με φλεξάρει	μου κάνει επίδειξη ισχύος

Πίνακας 12 Ιδιωματικές φράσεις (ρήμα + (άρθρο) + ουσιαστικό)

έχω (ένα) μπιφ	διαμάχομαι λεκτικά με κάποιον, έχω διαφορές/πρόβλημα με κάποιον
έχω (ένα) ντις/κάνω ντις	δεν έχω καλές σχέσεις με κάποιον/μιλάω σε κάποιον με ασέβεια
κάνω σινούκ	όταν απολύομαι χαλάω/ξεστρώνω τα κρεβάτια των άλλων
κάνω φλεξ	κάνω επίδειξη
ρίχνω μπιφτέκι	στήνω κάποιον κατά την αλλαγή της υπηρεσίας
σπάω την κατοστάρα	μου απομένουν λιγότερες από εκατό μέρες για να απολυθώ
τρώω άκυρο	το αίτημα μου δεν βρίσκει ανταπόκριση
τρώω μπιφτέκι	με στήνουν κατά την αλλαγή της υπηρεσίας
τρώω σκατό	με επιπλήττουν

Πίνακας 13 Ιδιωματικές φράσεις (πρόταση)

ακούω τα λελεδόνια μου/είμαι στα λελέ[κια] μου	είμαι στο τέλος της θητείας μου
δεν πάλιωσε ακόμη	είναι ακόμα νέος και αγχωμένος
εκεί που σταματάει η λογική αρχίζει ο στρατός	μην προσπαθείς να βρεις λογικές εξηγήσεις στον στρατό
είναι λίγα τα κουσού ακόμα	είναι λίγες οι μέρες μέχρι την απόλυση ή την άδεια
έπιασε το βύσμα μου	λειτούργησε το μέσον μου
θα πήξει η μούνα σου	θα κουραστείς από τις πολλές αγγαρείες ή υπηρεσίες
το κρεβάτι πρέπει να είναι τέντα/αεροδρόμιο	το κρεβάτι πρέπει να είναι πολύ καλά στρωμένο

3.5. Λεξιλογικές συνάψεις

Στη στρατιωτική αργκό εντοπίζεται πλήθος λεξιλογικών συνάψεων. Η Θώμου (2006) υιοθετεί τον όρο λεξιλογικές συνάψεις [lexical collocations] για λεξικούς συνδυασμούς κατά τους οποίους ένα collocation AB είναι ένας λεξικός συνδυασμός, του οποίου το σημαίνόμενο X προέρχεται από το σημαίνόμενο ενός από τα δύο συστατικά του συνδυασμού, για παράδειγμα του A, και από ένα σημαίνόμενο Ψ [$X=A+\Psi$], το οποίο εκφράζει το λέξιμα B εξαρτώμενο από το A (Mel'čuk, 1998, σ. 30, όπως αναφέρεται από τη Θώμου, 2006, σ. 14). Πιο συγκεκριμένα, στην έρευνά μας παρουσιάζουμε δομές P + ΟΥΣ, καθώς εμφανίζουν υψηλή παραγωγικότητα στον λόγο των στρατιωτών. Κάποιες ενδεικτικές συνάψεις παρουσιάζονται στον πίνακα 14.

Πίνακας 14 Λεξιλογικές συνάψεις

βάζω	αγγαρείες/βύσμα/καθαριότητες/σκοπιά/υπηρεσία
βγάζω	ΗΚΑΛ/καθαριότητες/υπηρεσίες

δίνω	άδεια/ανάπαυση/αναφορά/διαταγή/παράγγελμα/προσοχή
έχω	αναφορά/βύσμα/διανυκτέρευση/έφοδο/κράτηση/νούμερο/περίπολο/σκοπιά/υπηρεσία/φρουρά
κάνω	έφοδο/περίπολο/εκπαίδευση/αγγareία/αναφορά/φρουρά
κόβω	άδεια/υπηρεσιακό
παίρνω	κάμψεις/διανυκτέρευση/μετάθεση/άδεια/έξοδο
ρίχνω	καμπάνα/κράτηση/κάμψεις
τρώω	κράτηση/φυλακή/καμπάνα/έφοδο/εμπλοκή
φυλάω	σκοπιά/νούμερο

3.6. Φράσεις με παιγνιώδη χαρακτήρα

Η αίσθηση του χιούμορ αποτελεί ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά των νεανικών ιδιωμάτων, συνεπώς, στη νεανική ομιλία ανιχνεύεται ένας σημαντικός αριθμός λογοπαιγνίων, πειραγμάτων και αστεϊσμών (Androutsopoulos & Georgakoulou, 2008). Στον πίνακα 15 παρατηρούμε πως οι νέοι αξιοποιώντας την εμπειρία της στρατιωτικής ζωής εκφράζουν με παιγνιώδη και χιουμοριστική διάθεση τα θέματα που τούς απασχολούν (Σαλτίδου, 2018, σ. 42). Βασικά θέματα που εκφράζονται μέσω της δημιουργίας λογοπαιγνίων είναι η καθημερινότητά τους μέσα στο στρατόπεδο, ενώ, παράλληλα, ανιχνεύεται η προσμονή τους για το τέλος της θητείας τους.

Πίνακας 15 Λογοπαίγνια

δεν είναι λίγες, είναι μύγες	είναι πολλές οι ημέρες που πρέπει να εκτίσει ο στρατιώτης
διαβιβάστηκε	το αίτημα δεν βρήκε ανταπόκριση
ότι δεν βλέπεται προβλέπεται	μπορείς να αποφύγεις πράγματα που απαιτούνται, αρκεί να μην σε δουν
ο ύπνος μειώνει τη θητεία	ο χρόνος κυλάει γρηγορότερα στον στρατό όταν κοιμάσαι
πήγαινε πιο πέρα μη μου κολλήσεις καμιά μέρα	εκφωνείται από έναν παλιό στρατιώτη προς νέους στρατιώτες, ο οποίος περιπαιχτικά καυχείται ότι του έχουν μείνει λιγότερες μέρες
ταυτότητα μπλε και όλα κομπλέ	η κατάσταση βελτιώνεται μόνο με την απόλυση

4. Σημασιολογικά πεδία της κοινωνιολέκτου

Στα προηγούμενα κεφάλαια παρατηρήσαμε πώς οι στρατιώτες διαμορφώνουν με ποικίλους και ευφάνταστους τρόπους το απαραίτητο γλωσσικό υλικό, ώστε να καλύψουν τα γλωσσικά πεδία τα οποία τούς ενδιαφέρουν. Το λεξιλόγιο τους περιλαμβάνει λέξεις και φράσεις που αφορούν τις δραστηριότητες/αρμοδιότητες τους μέσα στον στρατό (1α), αντικείμενα (1β), μέρη (1γ), την κατηγοριοποίηση ανθρώπων (1δ), την αξιολογική τους στάση απέναντι σε πρόσωπα (1ε) και καταστάσεις (1στ), βιωματικές εμπειρίες (1ζ) και συναισθήματα (1η) (Καραχάλιου, 2022, σ. 206).

- (1α) καψιμιτζής, γραφιάς
- (1β) φιδόσημο, λελεδόχαρτο
- (1γ) επιλοχάδικο, φιδοφωλιά
- (1δ) γιωτάς, νέωπας
- (1ε) τέντας, φίδι
- (1στ) εμπλοκή, λέλα

- (1ζ) φιδιάζω, έφαγα μπιφτέκι
 (1η) ψαρώνω, δεν είναι λίγες, είναι μύγες

Ωστόσο, κατά την καταγραφή του λεξιλογίου των στρατιωτών εντοπίζονται βάσεις που εμφανίζουν αυξημένη παραγωγικότητα κατά τη δημιουργία νεολογισμών και ιδιωματικών φράσεων. Είναι σημαντικό να επισημάνουμε ότι, καθότι ο στόχος της παρούσας έρευνα δεν ήταν η ποσοτικοποίηση των δεδομένων, δεν έχουμε προχωρήσει σε ποσοτική ανάλυση δεδομένων, αλλά υιοθετώντας μια ποιοτική προσέγγιση, παρουσιάζουμε τις κατηγορίες και τις ομαδοποιήσεις των λεξιλογικών νεολογισμών της κοινωνιολέκτου του στρατού. Επομένως, η αναφορά σε δομές ιδιαιτέρως παραγωγικές, αφορά τη χρήση των δομών αυτών από όλους τους στρατιώτες. Πιο συγκεκριμένα, η μελέτη του λεξιλογίου της κοινωνιολέκτου ανέδειξε ότι οι λεξικοί σχηματισμοί του πίνακα 16 είναι ιδιαίτερα παραγωγικοί.

Πίνακας 16 Βάσεις με υψηλή παραγωγικότητα

απολελέ	λελέ, λέλα, λέλαρχος, λελεδόχαρτο αλλά και στις ιδιωματικές φράσεις: είμαι στα λελέ μου/είμαι στα λελέκια μου, ακούω τα λελεδόνια μου
βύσμα	βυσματίας, βυσματικό (στρατόπεδο), βυσματόπουλος αλλά και στις συνάψεις: βάζω βύσμα, έχω βύσμα, παίρνω το βύσμα μου, έπιασε το βύσμα μου
γιώτα	γιωτάς, γιωτόμπαλο ή γιωτόμπολ, γιωτάμνηος
νέος	νεοκλής, νέοπας, νεοσέτ, νεούδι, πουστόνεο
παλιός	πάλιουρας, παλιοσειρά
φίδι	φιδιάζω, φιδόσημο, φιδοφωλία
ψάρι	κωλόψαρο, ψαράκι, ψάρακας, ψαρούκλα, (ξε)ψαρωμένος, (ξε)ψαρώνω

Η συχνότητα που εμφανίζουν οι παραπάνω γλωσσικοί τύποι αναδεικνύουν τα σημασιολογικά πεδία που τούς ενδιαφέρουν περισσότερο. Στην παραγωγή του όρου απολελέ (περικεκομμένος τύπος του ρήματος απολύομαι, βλ. και πίνακα 4) αντανακλάται η προσμονή για το τέλος της θητείας τους, η απόλυσή τους από τις Ένοπλες Δυνάμεις. Επίσης, διαπιστώνουμε ότι σημαντικές για τους στρατιώτες είναι οι συνθήκες υπό τις οποίες εκτίνουν τη θητεία τους, όπως διαπιστώνουμε με τους όρους λέλα και λέλαρχος, οι οποίοι εκφράζουν μια χαλαρή στάση απέναντι στη στρατιωτική θητεία, αλλά και σε όλους τους λεξικούς σχηματισμούς του όρου φίδι (φιδιάζω, φιδόσημο, φιδοφωλία), οι οποίοι περιγράφουν την αποφυγή των αγγαρειών του στρατού. Γι' αυτό και ο όρος βύσμα επίσης απαντάται πολύ συχνά, καθώς οι στρατιώτες θέλουν να μετατεθούν σε στρατόπεδο κοντά στον τόπο τους ή σε ένα στρατόπεδο όπου θεωρούν ότι η κατάσταση δεν είναι πιεστική (βυσματικό στρατόπεδο).

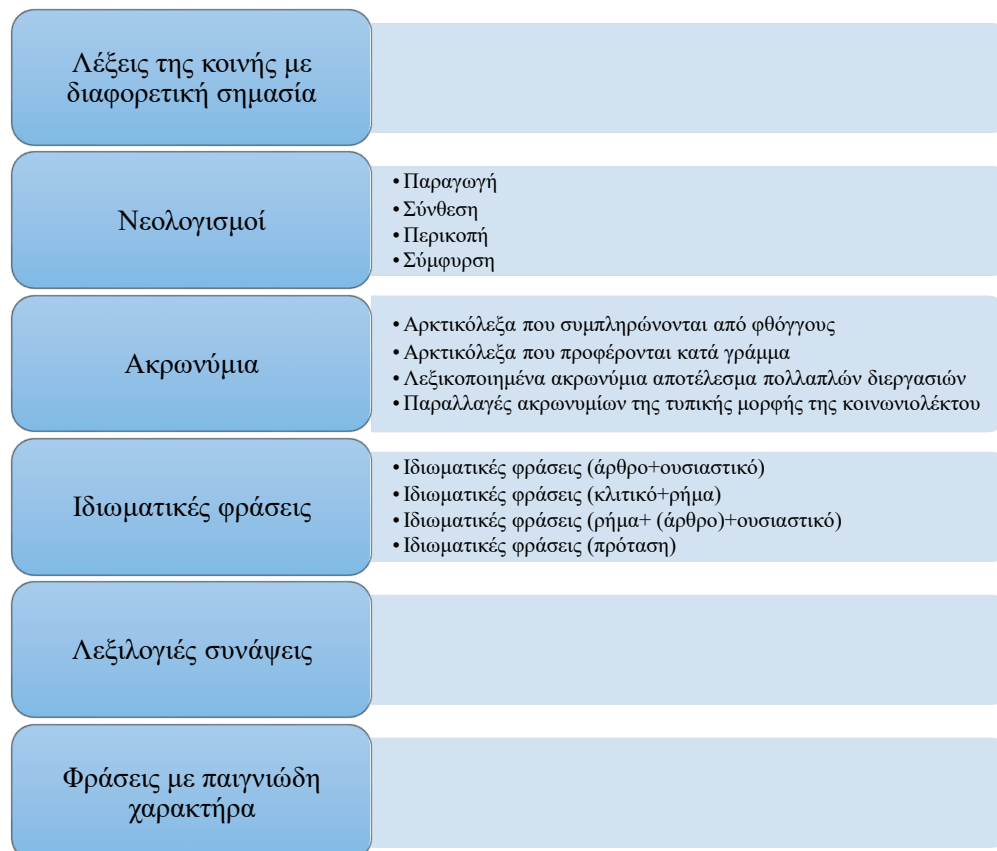
Ο όρος γιώτα αφορά στη Σωματική Ικανότητα ενός στρατιώτη, παρατηρείται όμως ότι οι στρατιώτες χρησιμοποιούν σχηματισμούς του όρου (γιωτάς, γιωτόμπολ) για να χαρακτηρίσουν, όχι μόνο τους στρατιώτες, των οποίων η σωματική ικανότητα είναι διαφορετική του Ι1, αλλά και οποιονδήποτε στρατιώτη που δεν ανταποκρίνεται επαρκώς σε κάτι. Οι χαρακτηρισμοί εκφωνούνται τόσο με χιουμοριστική και περιπαιχτική διάθεση, όσο και με υποτιμητική, καθώς πολύ συχνά σε τέτοιου είδους χαρακτηρισμούς αποτυπώνονται στερεοτυπικές ανδρικές προσδοκίες που απορρέουν από εκφράσεις όπως όταν θα πας στον στρατό θα γίνεις άνδρας. Ωστόσο, εντοπίζεται και ο όρος γιωτάμνηος, ο οποίος διαφοροποιείται σημασιολογικά, καθώς αναφέρεται σε όσους θα εκτίσουν μειωμένη θητεία λόγω κοινωνικών κριτηρίων και όχι στη σωματική ικανότητα, τονίζοντας τη σημασία του χρόνου της θητείας.

Ιδιαίτερα σημαντικό για τους στρατιώτες είναι και το πότε παρουσιάζονται σε ένα στρατόπεδο όπως εκφράζεται από την αντίθεση νέος-παλιός. Οι όροι νέος και παλιός εντοπίζονται συχνά στη γλωσσική επι-

κοινωνία των στρατιωτών τονίζοντας τη σημασία της παλαιότητας του στρατιώτη, όπως διαπιστώνουμε και από εκφράσεις όπως να τον ακούς τον παλιό, η οποία εκφωνείται από έναν στρατιώτη που είναι στον στρατό περισσότερο καιρό από κάποιον άλλο, τον οποίο προσπαθεί να συμβουλευτεί και να προετοιμάσει για την κατάσταση στο εκάστοτε στρατόπεδο. Αξίζει να επισημάνουμε ότι ο όρος παλιός χρησιμοποιείται επίσης για να δηλώσουν τη θέση τους στην ιεραρχία, καθώς θεωρείται ότι ο παλιός στρατιώτης έχει περισσότερη εξουσία. Έτσι, με τον τρόπο ομιλίας τους επιδιώκουν να τοποθετηθούν ιεραρχικά στην ομάδα, συνεπώς, πέραν της χιουμοριστικής και περιπαιχτικής διάθεσης στην αντίθεση νέος-παλιός ανιχνεύουμε και ανταγωνιστικές πρακτικές μεταξύ των στρατιωτών (Ροφούζου, 2009, σ. 9).

Η ιδιότητα του νέου στρατιώτη εμφανίζεται και στον όρο ψάρι, καθότι χαρακτηρίζει έναν στρατιώτη που έχει παρουσιαστεί μικρό διάστημα στον στρατό, αλλά ταυτόχρονα εκφράζει και τα συναισθήματα των νεοεισαχθέντων, οι οποίοι αγχωμένοι προσπαθούν να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες της στρατιωτικής ζωής και να ενταχθούν στην ομάδα. Ωστόσο, συνήθως, ο νέος στρατιώτης όντας αγχωμένος (ψαρωμένος) προσπαθεί να συμπεριφέρεται όπως προβλέπουν οι κανόνες των ανωτέρων. Η συγκεκριμένη συμπεριφορά, πολλές φορές σχολιάζεται αρνητικά (ψαρούκλα, δεν πάλιωσε ακόμη) από τους άλλους στρατιώτες, καθώς η αποδοχή από το σύνολο των στρατιωτών, συχνά προϋποθέτει μη προβλεπόμενη συμπεριφορά, ενός βαθμού ανυπακοή στους ανωτέρους. Όταν συμπεριφέρεται κάποιος όπως προβλέπεται (προβλεπέ), διαταράσσει την ομαδική στάση των στρατιωτών απέναντι στα στελέχη, στις υποχρεώσεις και στις αγγαρείες, ενώ, αντίθετα, συγκλίνει με την ομάδα όταν είναι χαλαρός (λέλα, λέλαρχος) και προσπαθεί να αποφεύγει τις αγγαρείες (φίδι).

Στο σχήμα 1 αποδίδονται οι μείζονες κατηγορίες των λεξιλογικών σχηματισμών, καθώς και των υποκατηγοριών που παρουσιάσαμε κατά την περιγραφή και ανάλυση της κοινωνιολέκτου του ελληνικού στρατού.



Σχήμα 1 Περιγραφή του λεξιλογίου της κοινωνιολέκτου

5. Γλωσσικές επιδράσεις στη στρατιωτική αργκό

Η στρατιωτική κοινωνιολέκτος δέχεται ποικίλες γλωσσικές επιδράσεις από άλλες κοινωνιολέκτους, με τη γλώσσα των νέων να αποτελεί κυρίαρχη πηγή εμπλουτισμού. Παράλληλα, όπως παρουσιάζεται στα υποκεφάλαια που ακολουθούν (5.1-5.4.), στο λεξιλόγιο της κοινωνιολέκτου εντοπίζονται λόγια στοιχεία, γλωσσικοί τύποι από το ειδικό λεξιλόγιο του στρατού, επιρροές από το περιθωριακό λεξιλόγιο και δάνεια στοιχεία.

5.1. Λόγια στοιχεία

Παρόλο που τα λόγια στοιχεία κυριαρχούν κατά βάση στην τυπική μορφή της κοινωνιολέκτου (Μοσχονάς, 1993, σσ. 31-33, Ροφούζου, 2009, σ. 6), οι στρατιώτες ως μέλη της ομάδας που μιλούν τη στρατιωτική αργκό υιοθετούν λόγια στοιχεία στην ομιλία τους όχι μόνο κατά τη στρατιωτική τους εκπαίδευση (2α, 2β) ή κατά τις επίσημες τελετουργίες του στρατού (2γ), αλλά και στην καθημερινότητά τους, όταν θέλουν να αναφερθούν σε αντικείμενα (2δ) ή δραστηριότητες (2ε) που αφορούν τη στρατιωτική ζωή και για τις οποίες χρησιμοποιούνται τύποι από προγενέστερες φάσεις της ελληνικής γλώσσας.

- (2α) *έρπειν [τακτική προσέγγισης ανθρώπινου ή άλλου στόχου/ο στρατιώτης σέρνεται ως τον στόχο και τον αιφνιδιάζει]*
- (2β) *πρηνηδόν [με το μπροστινό μέρος του σώματος προς το έδαφος]*
- (2γ) *μεσημβρινή αναφορά [διαδικασία κατά την οποία οι στρατιώτες συγκεντρώνονται για να διαπιστωθεί πόσοι και ποιοι απουσιάζουν]*
- (2δ) *φωριαμός [ντουλάπι στο οποίο αποθηκεύουν τα προσωπικά αντικείμενά τους οι στρατιώτες]*
- (2ε) *ώνια [τα ψώνια]*

5.2. Ειδικό λεξιλόγιο

Στη στρατιωτική ομιλία εντοπίζεται, επίσης, ένας σημαντικός αριθμός γλωσσικών τύπων από το ειδικό λεξιλόγιο του στρατού, οι οποίοι αναφέρονται σε ρούχα (3α) ή στρατιωτικό εξοπλισμό (3β), αξιώματα (3γ) κ.ά. Το ειδικό λεξιλόγιο απαντάται είτε ακέραια, είτε έχοντας μετασηματιστεί με την εφαρμογή κάποιας διεργασίας σχηματισμού λέξεων. Ήδη αναφέραμε την υψηλή παραγωγικότητα των ακρωνυμίων του ειδικού λεξιλογίου (βλ. πίνακες 6-9), αλλά η εκφραστική πρωτοτυπία των στρατιωτών δεν περιορίζεται στα ακρωνύμια, όπως παρατηρούμε, πώς με ευρηματικό τρόπο αξιοποιείται το ειδικό λεξιλόγιο στον λόγο των στρατιωτών στους παρακάτω νεολογισμούς (3δ-3η).

- (3α) *χιτώνιο, τζάκετ*
- (3β) *σινούκ, στάγιερ*
- (3γ) *λοχαγός, ταγματάρχης*
- (3δ) *επιλοχάδικο (από το επιλοχίας)*
- (3ε) *περιπολόπουλο (από το περίπολος)*
- (3στ) *θαλαμοντόγκ (από το θαλαμοφύλακας)*
- (3ζ) *φιδόσημο (κατά το ονοματόσημο)*
- (3η) *λέλαρχος (κατά τα πτέραρχος/μέραρχος)*

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η τάση να συνδυάζουν με παιγνιώδη τρόπο λόγια στοιχεία ή στοιχεία του ειδικού λεξιλογίου κατά τη δημιουργία λογοπαιγνίων (4α-4γ).

- (4α) αλτ! Τις ει; Απολύομαι εσύ;
 (4β) το πήρες επ' ώμου [ανέλαβες μια ευθύνη/υποχρέωση για κάτι, τις περισσότερες φορές μόνος σου]
 (4γ) τον πούλο αρμ (από τα παραγγέλματα όπως επ' ώμου αρμ)

5.3. Περιθωριακό λεξιλόγιο

Στο γλωσσικό ρεπερτόριο των στρατιωτών περιλαμβάνονται και πολλοί γλωσσικοί τύποι από το περιθωριακό λεξιλόγιο (υβριστικό και άσεμνο λεξιλόγιο), το οποίο ανιχνεύεται στις περισσότερες από τις γλωσσικές κατηγορίες που αναλύσαμε παραπάνω (κεφ. 3), όπως τους νεολογισμούς (5α), τα ακρωνύμια (5β), τις ιδιωματικές φράσεις (5γ-5ε) και τα λογοπαίγνια (5στ).

- (5α) πουστόνεο, κωλόψαρο
 (5β) Ανοιξε Μαλάκα (Α.Μ)
 (5γ) έφαγα σκατό
 (5δ) με κατούρησε, με γάμησε
 (5ε) πήξε πουστόνεο, θα πήξει η μούνα σου, (ή με τη μορφή πηξ λα μουν)
 (5στ) τον πούλο αρμ

Παρατηρούμε ότι η γλωσσική επικοινωνία στον στρατό περιλαμβάνει πολλές λέξεις και φράσεις υβριστικού και άσεμνου λεξιλογίου, ενώ κάποιοι από τους παραπάνω γλωσσικούς τύπους (5α, 5ε, 5στ) δεν απαντώνται στο περιθωριακό λεξιλόγιο της κοινής νεοελληνικής γλώσσας. Όπως αναφέρεται στο Ανδρουτσόπουλος (2001), η χρήση υβριστικού λεξιλογίου και υβριστικών προσφωνήσεων είναι συχνότερη ανάμεσα σε αγόρια, κατά συνέπεια στον στρατό, νιώθουν άνετα καθότι βρίσκονται σε παρέες συνομηλίκων και το γεγονός ότι απουσιάζει η παρουσία γυναικών ενισχύει τη χρήση τους. Ακόμη η χρήση του περιθωριακού λεξιλογίου λειτουργεί απελευθερωτικά για τους νεαρούς άνδρες σε ένα περιβάλλον πειθαρχίας και περιορισμών, όπως είναι η ομάδα του στρατού (Χριστοπούλου, 2016, σ. 116).

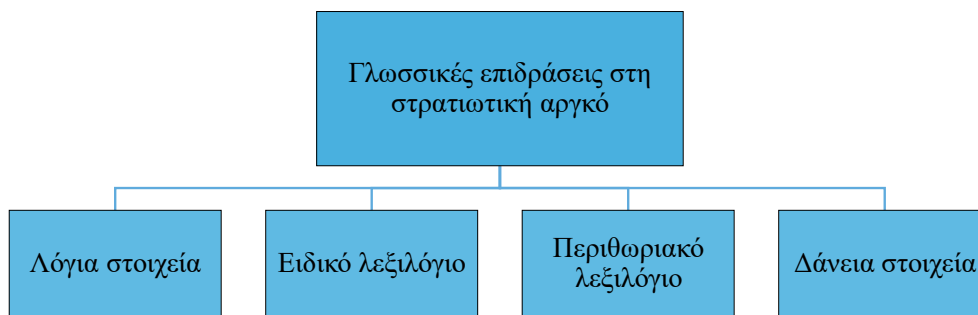
Οι σημασιολογικές και πραγματολογικές προεκτάσεις για τη χρήση του περιθωριακού λεξιλογίου ποικίλλουν. Οι στρατιώτες χρησιμοποιούν τους παραπάνω γλωσσικούς τύπους για να εκφράσουν δυσαρέσκεια ή εκνευρισμό για μια κατάσταση (5β-5δ), ενώ κάποιοι τύποι χρησιμοποιούνται προσβλητικά και μειονοτικά. Παρατηρούμε πως στις παραπάνω φράσεις (5δ, 5ε), με υποτιμητική διάθεση πλήττεται ο ανδρισμός των στρατιωτών, αν και πρέπει να σημειωθεί ότι η προσβλητικότητα δεν επιτυγχάνεται μόνο με άσεμνες/υβριστικές λέξεις (βλ. γιωτάς). Ωστόσο, καθώς η προσβλητικότητα δεν περιέχεται εγγενώς σε μια λέξη ή φράση, αλλά αξιολογείται ως προσβλητική από τον εκάστοτε συνομιλητή, αρκετές από τις λέξεις χρησιμοποιούνται με διαφορετική σημασία, ανάλογα με την επικοινωνιακή περίσταση (Χριστοπούλου, 2016, σ. 377). Έτσι, το υβριστικό/άσεμνο λεξιλόγιο δεν χρησιμοποιείται πάντα με προσβλητικό περιεχόμενο, καθώς οι νέοι το χρησιμοποιούν πολύ συχνά κατά τις μεταξύ τους επικοινωνίες, κυρίως για λόγους αμεσότητας και εγγύτητας, με χιουμοριστική και περιπαιχτική διάθεση.

5.4. Δάνεια στοιχεία

Ο δανεισμός στοιχείων, κυρίως από τα αγγλικά, αποτελεί έναν σημαντικό μηχανισμό ανανέωσης των νεανικών ιδιωμάτων (Καραχάλιου, 2022, σ. 207). Κατά τη μελέτη του στρατιωτικού λεξιλογίου παρατηρούμε πως τα δάνεια στοιχεία ενσωματώνονται στον λόγο των στρατιωτών σχηματίζοντας υβριδικούς τύπους, με επιθήματα (6α) ή την αντικατάσταση ενός συνθετικού με την αντίστοιχη αγγλική λέξη (6β). Επίσης, εντοπίζονται σε ρηματικούς σχηματισμούς (6γ) και ιδιωματικές φράσεις (6δ, 6ε).

- (6α) έρπινγκ
- (6β) θαλαμοντόγκ
- (6γ) φλεξάρω
- (6δ) με φλεξάρει
- (6ε) έχω (ένα) μπιφ, κάνω ντις, κάνω φλεξ

Στα παραδείγματα 6γ-6ε διαπιστώνεται η επίδραση της τραπ μουσικής στο λεξιλόγιο της κοινωνιολεκτού. Η μουσική αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητας των νέων και τα διάφορα μουσικά είδη που διαμορφώνονται υπό την επιρροή αγγλόφωνων νεανικών μέσων, ασκούν μεγάλη επιρροή στο λεξιλόγιό τους (Ανδρουτσόπουλος, 2001). Τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα, οι νέοι δέχονται σημαντική επιρροή από ένα νέο είδος μουσικής (trap), της οποίας οι στίχοι κατά πλειοψηφία περιλαμβάνουν τύπους της αργκό, υβριστικό λεξιλόγιο και υβριδικούς σχηματισμούς υπό την επίδραση της αγγλικής γλώσσας, ενώ αρκετά από τα τραγούδια αυτού του είδους μουσικής περιλαμβάνουν γλωσσικούς τύπους που εντοπίζουμε στην ομιλία των στρατιωτών. Ενδεικτικά αναφέρουμε το τραγούδι Flex του Light⁵. Επισημαίνεται ότι, στα στρατόπεδα που μελετήσαμε, οι στρατιώτες άκουγαν καθημερινά το συγκεκριμένο είδος μουσικής, οπότε αναπόφευκτα εντοπίζονται επιρροές στην ομιλία τους από τα γλωσσικά στοιχεία της τραπ μουσικής. Στο σχήμα 2 συνοψίζονται οι γλωσσικές επιδράσεις που δέχεται η στρατιωτική αργκό.



Σχήμα 2: Γλωσσικές επιδράσεις στη στρατιωτική αργκό

6. Χρησιμότητα της κοινωνιολεκτού

Το λεξιλόγιο της στρατιωτικής αργκό χρησιμοποιείται κυρίως εντός του στρατοπέδου, καθώς εκφράζει τις καθημερινές επικοινωνιακές ανάγκες των στρατιωτών. Κατά συνέπεια, σπάνια χρησιμοποιούν τους όρους σε περιβάλλοντα εκτός στρατοπέδου, όπως ακριβώς συμβαίνει, για παράδειγμα, με τη γλώσσα των νέων (βλ. Σαλιτίδου, 2018) και τη γλώσσα του ποδοσφαίρου (βλ. Παναγιώτου, 2016), οι οποίες εκφράζουν το αίσθημα του ανήκειν σε μια ομάδα. Η αργκό, ως μια ενδο-ομαδική γλωσσική ποικιλία, επιτελεί συγκεκριμένες λειτουργίες μέσα στο στρατιωτικό πλαίσιο, όπως αντίστοιχα επιτελεί η γλώσσα των νέων στις παρέες των συνομήλικων (Ανδρουτσόπουλος, 2001). Έτσι, το λεξιλόγιο συνήθως παύει να χρησιμοποιείται μετά την απόλυση των στρατιωτών, καθώς δεν έχει καμία χρησιμότητα στην καθημερινότητά τους εκτός στρατού. Ο παροδικός χαρακτήρας της κοινωνιολεκτού καθορίζεται και από το γεγονός ότι ο χρόνος της θητείας είναι συγκεκριμένος και, ως εκ τούτου, και η συμμετοχή των στρατιωτών στην ομάδα αυτή έχει περιορισμένη διάρκεια.

5 <https://www.youtube.com/watch?v=Kb-huPA2mLg>

7. Είναι η αργκό των στρατιωτών μια κοινωνιόλεκτος των νέων; Χαρακτηριστικά της κοινωνιολέκτου.

Από τη μελέτη του λεξιλογίου της στρατιωτικής αργκό καταλήγουμε ότι χαρακτηρίζεται από ετερογένεια, χιουμοριστική διάθεση, γλωσσική ρευστότητα και καινοτομία, χαρακτηριστικά που αναδεικνύουν την άμεση αλληλεπίδραση της αργκό με τη γλώσσα των νέων. Πιο αναλυτικά η γλώσσα των στρατιωτών παρουσιάζει διαφοροποιήσεις και ανομοιογένεια καθώς οι στρατιώτες προέρχονται από διαφορετικά κοινωνικά στρώματα, κατάγονται από διαφορετικές περιοχές ή διαθέτουν διαφορετικό μορφωτικό/ οικογενειακό υπόβαθρο. Αναπόφευκτα η εμπλοκή τους με την αργκό καθορίζεται και από το βαθμό της ενσωμάτωσής τους στην κοινωνία του στρατού. Δεδομένου, ωστόσο, ότι λειτουργίες της γλώσσας όπως η εκφραστικότητα, η καινοτομία και το γλωσσικό παιχνίδι εμφανίζονται συχνότερα στη νεανική ηλικία (Ανδρουτσόπουλος, 2001), παρατηρείται ότι μεγαλύτερης ηλικίας στρατιώτες χρησιμοποιούν πιο περιορισμένα την αργκό σε αντίθεση με στρατιώτες που παρουσιάζονται στον στρατό αμέσως μετά το σχολείο.

Η χιουμοριστική διάθεση αποτελεί ένα βασικό χαρακτηριστικό της στρατιωτικής αργκό. Στον λόγο των στρατιωτών αποτυπώνεται ένα σύνολο από λογοπαίγνια, πειράγματα, ανέκδοτα, ψευδώνυμα. Ακόμη αξιοποιούνται άλλες γλωσσικές ποικιλίες ή αναμειγνύονται υφολογικά επίπεδα, όπως το επίσημο και ανεπίσημο ύφος, με στόχο την επίτευξη χιουμοριστικού αποτελέσματος (Androutsopoulos & Georgakopoulou, 2008). Επιπλέον, η χρήση παιγνιωδών φράσεων και λογοπαιγνίων δίνει έναν τόνο έντονου αστεϊσμού στην καθημερινότητα (Σαλιτίδου 2018, σ. 42). Σύμφωνα με τον Ανδρουτσόπουλο (2001), οι νέοι προσπαθούν να πειραματιστούν μέσω της γλώσσας και να πρωτοτυπήσουν εκφραστικά, για να επιτύχουν τους επικοινωνιακούς τους σκοπούς. Η άποψη αυτή βρίσκει πλήρη εφαρμογή και στη στρατιωτική αργκό.

Απόρροια της γλωσσικής καινοτομίας, αλλά και του προφορικού χαρακτήρα της αργκό, είναι η ταχύτατη ανανέωση του λεξιλογίου. Η αργκό του στρατού αποτελεί ένα τυπικό παράδειγμα των τρόπων μέσω των οποίων οι νέοι εισάγουν νεωτερικά στοιχεία στη γλώσσα. Παρατηρούνται στρατηγικές άντλησης γλωσσικού υλικού από τις διαθέσιμες πηγές της κοινότητας, εν προκειμένω, της στρατιωτικής, με στόχο να ανανεώσουν το λεξιλόγιό τους (Ανδρουτσόπουλος & Κακριδή, 2010, Καραχάλιου, 2022, σ. 207). Έτσι, το λεξιλόγιο της αργκό εμφανίζει έναν δυναμικό χαρακτήρα, εξελίσσεται συνεχώς, ενώ όροι που αναφέρονται σε παλιότερες έρευνες σχετικά με τη γλώσσα του στρατού δεν χρησιμοποιούνται πια (βλ. Ροφούζου, 2009, σ. 11).

8. Περιορισμοί

Θεωρούμε απαραίτητο να αναφέρουμε κάποιους περιορισμούς που χαρακτηρίζουν την έρευνά μας. Κατ' αρχάς, η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε δύο στρατόπεδα της χώρας, συγκεκριμένα, του Στρατού Ξηράς, κατά συνέπεια, απαιτείται πιο εκτεταμένη έρευνα σε στρατόπεδα περισσότερων περιοχών της ελληνικής επικράτειας αλλά και στις υπόλοιπες Ένοπλες Δυνάμεις (Πολεμική Αεροπορία και Πολεμικό Ναυτικό) προκειμένου να εξετάσουμε αν τα δεδομένα μας ισχύουν για το σύνολο των ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων ή αν η κοινωνιόλεκτος διαφοροποιείται σε άλλες στρατιωτικές ομάδες. Επιπλέον, το γεγονός ότι η πλειοψηφία των συμμετεχόντων στην παρούσα έρευνα ήταν κρητικής καταγωγής και διαλεκτόφωνοι πιθανώς να επηρεάζει τη διαμόρφωση και τη χρήση της κοινωνιολέκτου (ωστόσο η διαλεκτοφωνία των στρατιωτών δεν συνιστά παράμετρο που εξετάζεται στην παρούσα έρευνα). Πρέπει να σημειωθεί ότι η ανάλυση που πραγματοποιήθηκε στην παρούσα έρευνα ήταν ποιοτική, συνεπώς, δεν προχωρήσαμε σε ποσοτικές μετρήσεις των δεδομένων και, ενδεχομένως, μια ποσοτικού τύπου έρευνα να συμπεριληφθεί σε επόμενες αναλύσεις της κοινωνιολέκτου. Τέλος, θεωρούμε ότι οι παραπάνω περιορισμοί θα μπορούσαν να αποτελέσουν προτάσεις για περαιτέρω έρευνα, συμπεριλαμβανομένης της αξιοποίησης της στρατιωτικής κοινωνιολέκτου στην εκπαιδευτική διαδικασία.

9. Συμπεράσματα

Στην παρούσα εργασία η γλώσσα των Ελλήνων στρατιωτών προσεγγίζεται ως μια κοινωνιόλεκτος των νέων. Τα αγόρια παρουσιάζονται στον στρατό συνήθως μετά το σχολείο ή λίγο αργότερα, οπότε βρίσκονται ακόμη σε νεαρή ηλικία. Συνεπώς, η στρατιωτική κοινωνιόλεκτος εμφανίζει πολλά χαρακτηριστικά των νεανικών ιδιωμάτων, ενώ, παρατηρούμε ότι η ανανέωση και η δημιουργία λεξιλογίου της κοινωνιολέκτου αλλά και οι λόγοι ανάπτυξής της συγκλίνουν με εκείνους των νεανικών ιδιωμάτων. Δεδομένου, ωστόσο, ότι η γλωσσική ταυτότητα των νέων διαμορφώνεται διαφορετικά στο εκάστοτε επικοινωνιακό πλαίσιο, στο συγκεκριμένο άρθρο αναδεικνύεται το πώς οι νεαροί άνδρες οικοδομούν τη γλωσσική τους ταυτότητα, στο στρατιωτικό περιβάλλον το οποίο αποτελεί μια κλειστή κοινωνική ομάδα και, ως εκ τούτου, οι νέοι υπόκεινται σε διαφορετικούς κοινωνικούς περιορισμούς, ενώ ταυτόχρονα παρατηρούνται έντονα χαρακτηριστικά όπως η πειθαρχία, η κυριαρχία και ο ανταγωνισμός. Έτσι, οι νέοι εντάσσονται σε νέες παρέες συνομηλίκων, εκτίθενται σε νέες εμπειρίες, γλωσσικές και μη γλωσσικές, και βιώνουν διαφορετικά συναισθήματα που αντικατοπτρίζονται στην καθημερινή γλωσσική τους πραγματικότητα.

Στην εργασία μας η κοινωνιόλεκτος του ελληνικού στρατού κατηγοριοποιείται σε έξι βασικές λεξικές ομάδες, τις λέξεις της Κοινής Νεοελληνικής με διαφορετική σημασία, τους νεολογισμούς, τα ακρωνύμια, τις ιδιωματικές φράσεις, τις λεξιλογικές συνάψεις και τις φράσεις με παιγνιώδη χαρακτήρα. Η συγκεκριμένη κατηγοριοποίηση από τη μία μεριά, παρουσιάζει εκτενώς τους λεξικούς τύπους της αργκό και τα σημασιολογικά πεδία που καλύπτουν, από την άλλη μεριά, αναδεικνύει τη δημιουργικότητα και την καινοτομία της κοινωνιολέκτου. Επιπρόσθετα, η μελέτη του λεξιλογίου αποκαλύπτει λεξιλογικές βάσεις με υψηλή παραγωγικότητα, δεδομένα που ενισχύουν την άποψη ότι η κοινωνιόλεκτος αποτελεί μια ενδο-ομαδική γλωσσική ποικιλία που εκφράζει αλληλεγγύη και οικειότητα μεταξύ των στρατιωτών, ενώ, παράλληλα, καταδεικνύουν τις συνθήκες που εκτίνουν τη θητεία τους, τους κανόνες που διέπουν τη στρατιωτική ζωή αλλά και τον αντίκτυπο που έχουν στη [γλωσσική] συμπεριφορά και στα συναισθήματα των στρατιωτών. Επιπλέον, μέσω της ανάλυσης του λεξιλογίου αναδεικνύονται οι επιρροές που δέχεται η στρατιωτική αργκό από άλλες γλωσσικές ποικιλίες. Δεδομένου ότι οι στρατιώτες χρησιμοποιούν και την τυπική μορφή της κοινωνιολέκτου, στο λεξιλόγιο τους εντοπίζονται, είτε ακέραια είτε μετασχηματισμένα, λόγια στοιχεία και τύποι του ειδικού λεξιλογίου τα οποία απαντώνται ευρέως στην τυπική μορφή της κοινωνιολέκτου του ελληνικού στρατού. Τέλος, ανιχνεύονται γλωσσικοί τύποι του περιθωριακού λεξιλογίου, καθώς και δάνεια στοιχεία από την αγγλική γλώσσα στα οποία παρατηρούνται γλωσσικές επιρροές από τη μουσική τραπ.

Από τη μελέτη της στρατιωτικής αργκό προκύπτει ότι το λεξιλόγιο των στρατιωτών όχι μόνο προσαρμόζεται στις επικοινωνιακές απαιτήσεις της καθημερινότητας του στρατού, αλλά και με δημιουργικούς τρόπους εξελίσσεται μέσα σε αυτές, ώστε να πετύχουν οι στρατιώτες τους επικοινωνιακούς στόχους που προκύπτουν από τις νέες συνθήκες της ζωής τους. Παρατηρούμε, λοιπόν, πως οι γλωσσικοί νεωτερισμοί που με ποικίλους τρόπους αναπτύσσουν, αφενός, καλύπτουν τα γλωσσικά πεδία που τους ενδιαφέρουν, αφετέρου, τους βοηθούν να ενισχύσουν τους δεσμούς με την ομάδα τους αλλά και να διαφοροποιηθούν από τους ανωτέρους τους, οι οποίοι σε αυτό το κοινωνικό πλαίσιο αποτελούν την έξω ομάδα.

Βιβλιογραφία

Ελληνική Βιβλιογραφία

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (1986). *Η νεολογία στην κοινή νεοελληνική*. Επιστημονική Επετηρίδα της Φιλοσοφικής Σχολής, Παράρτημα 65. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. & Φλιάτουρας, Α. (2018). Από το λόγιο επίπεδο της νέας ελληνικής στην αρχαία ελληνική: Εφαρμογή και διδακτικές προοπτικές. *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα* 38, 37-50.
- Ανδρουτσόπουλος, Γ. (2001). Γλώσσα των νέων. Στο Α.-Φ. Χριστίδης (επιμ.), *Εγκυκλοπαιδικός οδηγός για τη γλώσσα* (σσ. 108-113). Κέντρο Ελληνικής γλώσσας. http://www.komvos.edu.gr/glwssa/Odigos/%20thema_b9/b_9_thema.htm
- Ανδρουτσόπουλος, Γ. & Κακριδή, Μ. (2010). Γλώσσα των νέων: Αναγνώριση, αποδοχή και κριτική των νεανικών ιδιωμάτων. Στο Β. Βαμβακάς & Π. Παναγιωτόπουλος (επιμ.), *Η Ελλάδα στη Δεκαετία του '80. Κοινωνικό, Πολιτικό και Πολιτισμικό Λεξικό* (σσ. 86-89). Το Πέρασμα.
- Θώμου, Π. (2006). *Λεξι(λογι)κές συνάψεις (lexical collocations) στη Νέα Ελληνική ως ξένη γλώσσα*. [Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Κρήτης]. Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών.
- Ίσαρη, Φ. & Πουρκός, Μ. (2015). *Ποιοτική μεθοδολογία έρευνας*. Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. <http://hdl.handle.net/11419/5826>
- Καραχάλιου, Ρ. (2022). Ηλικία και γλώσσα. Στο Δ. Γούτσος & Σ. Μπέλλα (επιμ.), *Κοινωνιογλωσσολογία* (σσ. 198-232). Gutenberg.
- Μοσχονάς, Σ. (1993). Η τελετουργία της στρατιωτικής αναφοράς. *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα*, 14, 30-46.
- Νικολού, Κ. (2010). Προσωδιακή οργάνωση των αρκτικόλεξων της ελληνικής. *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα*, 30, 450-463.
- Ξυδόπουλος, Γ. (2008/2015). *Λεξικολογία: εισαγωγή στην ανάλυση της λέξης και του λεξικού*. Πατάκης.
- Παναγιώτου, Χ. (2016). *Μορφολογική ανάλυση του λεξιλογίου της γλώσσας του ποδοσφαίρου*. [Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών]. Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών.
- Ράλλη, Α. 2012. *Μορφολογία*. Πατάκης.
- Ροφούζου, Α. (2009). Η ελληνική στρατιωτική ορολογία - Αναλυτική παρουσίαση και αντιπαραβολή με την αντίστοιχη γερμανική. Στα *πρακτικά του 7^{ου} Συνεδρίου Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία*. Αθήνα: ΕΛΕΤΟ.
- Σαλτίδου, Θ. (2018). *Η «γλώσσα των νέων» ως υφολογικός πόρος όλων των ηλικιών στον λόγο τηλεοπτικών σειρών*. [Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας]. Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών.
- Σπηλιώτης, Κ. & Φραγκιαδάκης, Γ. (2007). Φιδιάζεις νέος; Δε σε χάλασε που σ' έχωσαν αγγαρεία μαγειρεία!: Μορφολογικά χαρακτηριστικά της κοινωνιολέκτου που χρησιμοποιούν οι Έλληνες στρατιώτες. Στα *Πρακτικά του 8ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας* (σσ. 1133-1148). Ιωάννινα: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.
- Χριστοπούλου, Κ. (2016). *Μια λεξιλογική προσέγγιση στο περιθωριακό λεξιλόγιο της Νέας Ελληνικής*. [Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών]. Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών.

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

- Androutsopoulos, J. & Georgakopoulou, A. (2008). Youth, discourse, and interpersonal management. In G. Antos & E. Ventola (eds.), *Handbook of Interpersonal Communication*. De Gruyter.
- Vazou, E. & Xydopoulos, G.J. (2007). Towards an account of acronyms /initialisms in Modern Greek. Στα *Πρακτικά του 17^{ου} Διεθνούς Συμποσίου Θεωρητικής και Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας* (σσ. 241-252). Θεσσαλονίκη: Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- Vounchev, B. (2021). Ενδοκεντρικά και εξωκεντρικά σύνθετα στην ελληνική ομοφυλοφιλική αργκό καλιαρντά. Στα *Πρακτικά του 14^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας*. Πάτρα: Τμήμα Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών.